

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Caroli Scribani E Societate Iesv Medicvs Religiosvs De Animorvm Morbis Et Cvrationibvs

Scribanius, Carolus

Antverpiæ, 1618

XXI. Paupertatis neglectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46194)

que reliquerunt vestigia.

Damna periculaque Religioni è varia commendatione nata recensita iuuabunt.

Fuga etiam sæcularium negotiorum, ac inter Religiosos limites certa rigidaque arctatio: in id solùm intenti, operamque laboremque pollicentes, quod in salutem tendit animarū. quod vnum veri Religiosi est, reliqua tantum ab hoc spiritu absunt, quantum à proximorum salute recedunt.

Nulla cuiuscunque negotij etiam pij susceptio in scio Superiore; quem tamē ne nolentem in suam trahat sententiam inferior, curandum est: nam vbi precibus, tanquam armata dextrâ, res extorquetur, magna simplicis obedientiæ pars deperit, raroque felici successu, res peraguntur: quin imò infortunato ferè exitu domum funestant.

CAPVT XXI.

Paupertatis neglectus.

CVM immemor quasi votorum suorum, quæ distinxerunt labia sua, ad opes & periturarū se rerum studium conuertit, incipiuntque placere, quæ generoso ausu contēpsit prius, admirari etiam & vo-

C c 2

uere

uere atque infectari, quæ forti calcatu pro-
triuerat antè, factus ex hoste amator &
laudator opum. miserrima planè conditio,
dum, quæ re ipsa pondera excussit, repetit,
& sub pusillo ingemiscere delectat, qui
vno iactu exonerauerat humeros sub
immani mole fatiscentes: eoque miserior,
quo minoribus implagatus detinetur, qui
vniuersa perfregerat retia, tanquam si pas-
serum laqueis teneatur, qui leonum pla-
gas excusserat.

Et sanè post ingentes sæpe thesauros nõ
semel calcatos, indignis viro reculis irreti-
ri, cõmiseratione dignissima resest: breuia-
rio tenetur elegantiori, icuncula capitur
formosiore; veste delectatur hic laxiori, ille
strictiore, comptiore alius: vt meritò in ad-
mirationem rapiantur quotquot vident
valentem antè & robore plenum imple-
xum inherere minimis, qui maxima diffu-
uerat tanquam plumas vento raptas, aut
festucas fluctibus illifas.

Magis etiam mirandum cùm magnus
ille diuitiarum cõtemptor, qui per iocum
& lusum magno impetu adlabentes, & va-
dique afflatas opes repercusserat, postre-
mis inhæserit reculis; post Philistæa nimi-
rum agmina æreasque diffractas portas,
Dalilæ fascijs, fæminea implexis manu.

Turpe

Turpe viro, magis etiam Religioso, maxime cum repudiata repetit, & amare incipit, quæ odisse didicerat. Infelix omnino infortunataque vicissitudo, è sæculi totius regnorum imperiorumque etiam cōtempore, amatorem nasci speretarum rerum, & adrepere ad ea, quæ valido antea impulsu, magna omnium laude, sæculo regni-que maior, vt Religioso cæloque indigna protriuerat.

Varia ex his sequuntur mala, dum ambire & amare Religiosus audet, quæ neglexerat prius, & sæpe veteranus commodis inhiare, quæ spreuerat tiro. hinc enim inquietudo nascitur animorum, nec quies menti vlla, donec optatis fruatur. Sed neque in consecutis statur. semel enim habendi admiffa auiditas ad noua deuoluitur; vt è minimis tanquam è semine ingentes succrescere arbores videas, latissimis postmodum ramis vicina quæque sterili sua vmbra obtegētes. nam & in exemplum & imitationem res hæc reliquos trahit, dū noxia emulacione priuatis quibusdā commodis suis student, amantque quæ oderunt antè: inde iam secreta prosiliunt consilia, & ab externis mutuamur, ad quorum nomen exhorrescebamus antè.

Decurritur deinde ad priuatorum com-

modorum studium, & dum ab amicis aut
 pœnitentibus reculas emendicamus; li-
 bertatem proijcimus, pro pulmento nimi-
 rum primogenita vendentes. ingensexin-
 de ex amissarum aut Superiorū voluntate
 subductarū rerum priuatione mœrorna-
 scitur, crederes regno exutum regem, aut
 amplissimis possessionibus sæculi possesso-
 rem. Profiliunt ex his initijs integra mur-
 murationū plaustra, & maiora iam audet
 animus, tegitque necessitatis quodam pre-
 textu, tanquam pulchro velamine foedam
 proprietatum sentinam. ingeniosa nimi-
 rum ad vitiorum suorum tuitionem auidi-
 tas, amorque proprius est: & qui antea ad
 priuatarum rerum possessionem expaue-
 scebat, nunc illam etiam tuetur, & sub-
 dola ratiocinatione propugnat. & pluri-
 mū auidam hanc proprietatis famem,
 priuatorum honorum sitis comitatur, inci-
 pitque Religiosus hac titillari & exaspera-
 ri: & qui vltro pleno se sinu expandentem
 gloriam repulerat, obuijs etiam fugientē
 prosequitur vlnis; nec erubescit ad pro-
 secutionem, qui prius erubescibat ad vl-
 troneam oblationē. indiuiduo enim ferē
 nexu opes & honor iunguntur; vt qui illas
 amet & ambiat, honore delectetur.

Omnia deinde paulatim corporis com-
 moda

giosa domus innititur, ab auri opumque contemptu originem trahat.

Iam cum Beati pauperes spiritu à Domino dicantur, non infelices erunt paupertatis supra omnes opes à Domino amatae contemptores, desertores, ofores, & quam infelices, illius in Religione postfacrata Deo vota, transgressores? ut merito quidam dicat: *De radice peculiaritatis, vel amore pecuniae gignuntur vitia haec: inobedientia, superbia, auaritia, contumelia, vana gloria, extollentia, voracitas, mendacium, luxuria.*

Matt. 6

& Turbat pacem cum proximo, subiicit hominem diabolo, auerit animam à Deo, ut nunquam feratur affectus quam de conseruando peculio, iuxta illud, *Vbi est thesaurus tuus, ibi est & cor tuum.* & pergit, *Rarò salutis remedia admittit proprietarius, à paruis ad maiora precipitatur, sub specie boni & necessitatis. è conquisitis bonis oritur displicentia sui status, murrurat, detrahit, iudicat omnes, transferre se cogitat ad tutiorem locum, sub colore profectus vitaticum putat sua apostasia insolenter respondere Superiori, quarit causas discessus, alios nititur deprauare. & antè: Inter fratres concursus & amica perstat consonantia fraternae caritatis, cum nihil habet vnus, quod non omnes. inter proprietarios rixae sunt, discordia, diuisiones. Res communes non sunt materia litis, sed cum quis*

quis vult sibi appropriare, surgunt inquietatiua
 pacis, iuxta illud, Conturbat domum suam qui
 sectatur auaritiam. Ob hoc vitium Cyprianus
 Diaconum suum sepultura Ecclesia priuauit, &
 patres sepultura asini tumultuosos voluerunt.
 quanto ergo magis punietur in inferno, qui sic
 punietur in mundo?

Paupertatis verò neglectores, proprio-
 rumque commodorum amatores vir ma-
 gnus fures vocat, & Achan, Anania & Sa-
 phira comparat: latrones, quòd plurimos
 exemplo suo iugulēt: sacrilegos, cùm Deo
 in pauperibus data prodigant: proditores,
 cùm domesticos defraudent bonis: apo-
 statas, cùm abiiciant repellantque à se pau-
 pertatem, cui arctiori vinculo, quàm ve-
 stibus locoque religioso astringuntur: ido-
 lolatras, cū auaritia, Apostolo teste, sit ido-
 lorum seruitus: mendaces & hypocritas,
 Spiritui sancto ad Anania imitationem
 mentientes: plenos dolo & diabolo.

Remedia.

ACHRISTI primorumque Sanctorum
 exemplis petēda sunt: quorum si ali-
 quando gloriae participes esse velimus, et-
 iam opum contemptu parari debemus.
 Christi sanè in Propheta suo verba sunt:

C c 5

Pau-

Psal. 37 Pauper sum ego, & in laboribus à iuuentute mea.

Psal. 39. & Ego mendicus sum & pauper.

A recordatione seueriffimæ dictæ in Epulone ac diuitiarum sectatoribus sententiæ. & apud Lucam quanta interminatione insurgit? *Qui non renuntiat omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus.* &

1. Tim. 6. Apostolus: *Qui volunt diuites fieri, incidunt in tentationem, & in laqueum diaboli, & desideria multa inutilia & nocua, quæ mergunt homines in interitum & perditionem. radix enim omnium malorum est cupiditas: quam quidam appetentes, errauerunt à fide, & insecuerunt se doloribus multis.* & Dominus: *Amen dico vobis, quia diues difficile intrabit in regnum calorum. & iterum dico vobis, Facilius est camelum per foramen acus transire, quàm diuitem intrare in regnum calorum.*

Mat. 19 A frequenti opum ac cælestium thesaurorum, centuplæque redhibitionis & sponfionis recordatione. hinc illud; *Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum calorū.* & Iacobus: *Nōne Deus elegit pauperes in hoc mundo, diuites in fide, & heredes regni, quod repromisit Deus diligentibus se?* & auxiliū apud Isaiam pauperi habemus: *Factus es fortitudo pauperi, fortitudo egeno in tribulatione sua, spes à turbine, umbraculum ab aestu vt ingenti fiducia pleni, certam in vnum Deum*

Mat. 5. sponfionis recordatione. hinc illud; *Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum calorū.* & Iacobus: *Nōne Deus elegit pauperes in hoc mundo, diuites in fide, & heredes regni, quod repromisit Deus diligentibus se?* & auxiliū apud Isaiam pauperi habemus: *Factus es fortitudo pauperi, fortitudo egeno in tribulatione sua, spes à turbine, umbraculum ab aestu vt ingenti fiducia pleni, certam in vnum Deum*

Iac. 2. sponfionis recordatione. hinc illud; *Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum calorū.* & Iacobus: *Nōne Deus elegit pauperes in hoc mundo, diuites in fide, & heredes regni, quod repromisit Deus diligentibus se?* & auxiliū apud Isaiam pauperi habemus: *Factus es fortitudo pauperi, fortitudo egeno in tribulatione sua, spes à turbine, umbraculum ab aestu vt ingenti fiducia pleni, certam in vnum Deum*

Isaia 25 sponfionis recordatione. hinc illud; *Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum calorū.* & Iacobus: *Nōne Deus elegit pauperes in hoc mundo, diuites in fide, & heredes regni, quod repromisit Deus diligentibus se?* & auxiliū apud Isaiam pauperi habemus: *Factus es fortitudo pauperi, fortitudo egeno in tribulatione sua, spes à turbine, umbraculum ab aestu vt ingenti fiducia pleni, certam in vnum Deum*

Deum

Deum spem coniciamus, certi impossibile esse destitui sperantem in Domino, cuius hæc verba sunt, *Ego pars & hereditas tua.* Num.
18.

A damnis passim, omni propè Religioni datis & acceptis à possessionum opumque coaceruatione.

Danda Superioribus hîc opera, nequid ad honestam religiosamque sustentationem desit, ne necessariis Religiosi destituti, ad paranda sibi illa animos studiumque conuertant. meminerint huius: *Liberalis & bona prouisio Prælati, omnium necessariorum: unicuique necessaria dentur sine exceptione personarum. ut quemadmodum sibi prouidere desiderat, ita & subditis: nam ex indigentia necessitatis, ex mala prouisione, ex tenacitate Prælati saepe oritur hoc vitium.* Caueant proinde Prælati, ne subditis occasionem proprietatis subministrent, vel necessaria subtrahendo, vel superflua admittendo.

Plurimum in hac, ut in omni alia re, Superiorum exempla prouiderunt; ne non necessariis abundant, ne superfluis stipentur, ne ad delectationem aut ornatum aut priuatum commodum rebus utantur, communibusque contenti, singularia deuitent.

Ea demum res ingens reliquis ad veræ paupertatis amorem irritamentum est: neque enim Superiore præeunte, quidquam facile

facile cuiquam graue videbitur: & sola sæpe erubescencia deterrebit subditos, pudorque è Superioris in paupertatem affectu collectus, ne ad maiora commodioraque manum porrigamus: netie ad sæculi opes commodaque, sæculi desertores circumspiciamus.

CAPVT XXII.

Singularia in cibo, potu, vestitu, reliquisque corporis commodis.

A Emulationum & murmurationum in Religione causa, ac dissensionum seminarium. nam si Superior hoc malo laborat, perpetuam sugillandi materiam præbet, eò magis quò omnium in illum oculi intenti; eoque nocentiùs, quò illius exemplum transit ad plures, seminaque in posteritatem spargit, prouocatque reliquos, viamque secuturis sternit ad paria aut maiora etiam audenda. sæpe enim, quò exempla desint, à noxiis abstinemus; at vbi præiis maiorū factis referatus est aditus, proni ad libertatem commodaque decurrimus: nec imitari pudet, ad cuius initia erubescimus; & cùm pudeat audire primum, in imitatione gloriamur.

Eoque